

EDPQS

- kvalitet i förebyggande och främjande lokalt arbete

Introduktion 14 november 2019

Fokusspår 6: Kunskapsbaserat förebyggande arbete
– ett praktiktäna fokusspår

Anders Eriksson

utbildare EDPQS

Mats Burman

Länssamordnare

Men först:

Några viktiga hörnstenar för kvalitet i förebyggande arbete

- 1. Behov** Vems behov? Hur ser behovet ut, egentligen?
- 2. Förutsättningar** Resurser, chefsstöd, tid, personal, kompetens
- 3. Etik** Göra rätt saker på rätt sätt för rätt målgrupp

Vad är EDPQS?

- Ett redskap för **kvalitet** och **etik** i förebyggande och främjande arbete
- Ett kunskapsbaserat förhållningssätt
- Inte bara droger; allt som har risk- och skyddsfaktorer

European Monitoring Centre
for Drugs and Drug Addiction

EMCDDA
MANUALS

European drug prevention quality standards

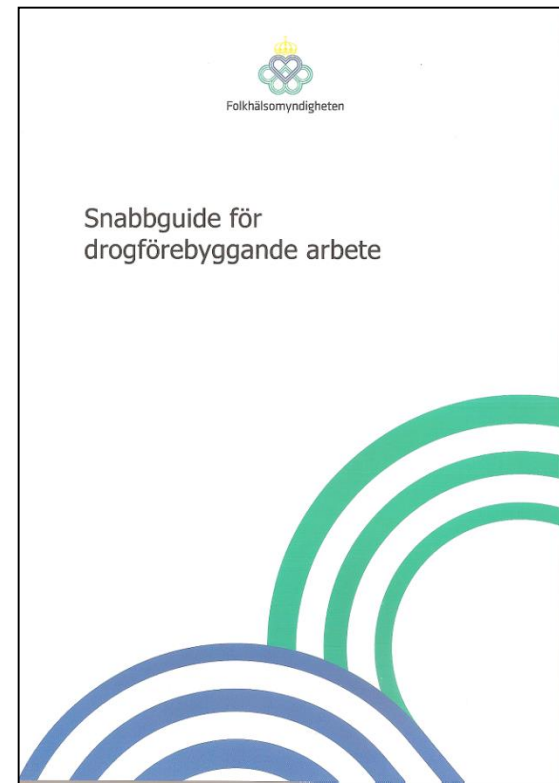
A manual for prevention professionals

Manualen:

- 240 sidor
- 8 faser, 4 övergripande
- C:a 250 arbetsfrågor
- Grund- och expertnivå

<http://prevention-standards.eu/>

Snabbguiden:

- 25 sidor
- 8 faser, 4 övergripande
- 35 underrubriker/ delområden + kryssrutor
- Grundläggande nivå

<https://www.folkhalsomyndigheten.se/publicerat->

[material/publikationsarkiv/s/snabbguide-for-drogforebyggande-arbete/](https://www.folkhalsomyndigheten.se/publicerat-material/publikationsarkiv/s/snabbguide-for-drogforebyggande-arbete/)

EDPQS - bakgrund

- EU: Dåligt underbyggt drogförebyggande arbete
- Inget gemensam ramverk för högkvalitativa drogförebyggande insatser
- **EU-projekt 2008:** Liverpool John Moores University + Prevention Standards Partnership (9 länder/regioner)
- 77 > 19 internationella dokument om drogförebyggande kvalitetsrekommendationer
- Samråd: 423 yrkesverksamma > 122 > 72 från fem länder
- Resultat: EDPQS
- Publicerad i EMCDDA's handboksserie 2011
- Överbrygga klyftorna mellan vetenskap, politik och praktik
- Ingen motsvarighet på svenska

Flera års arbete

Brett underlag

Grundad i bred kompetens

Sverige var inte med!

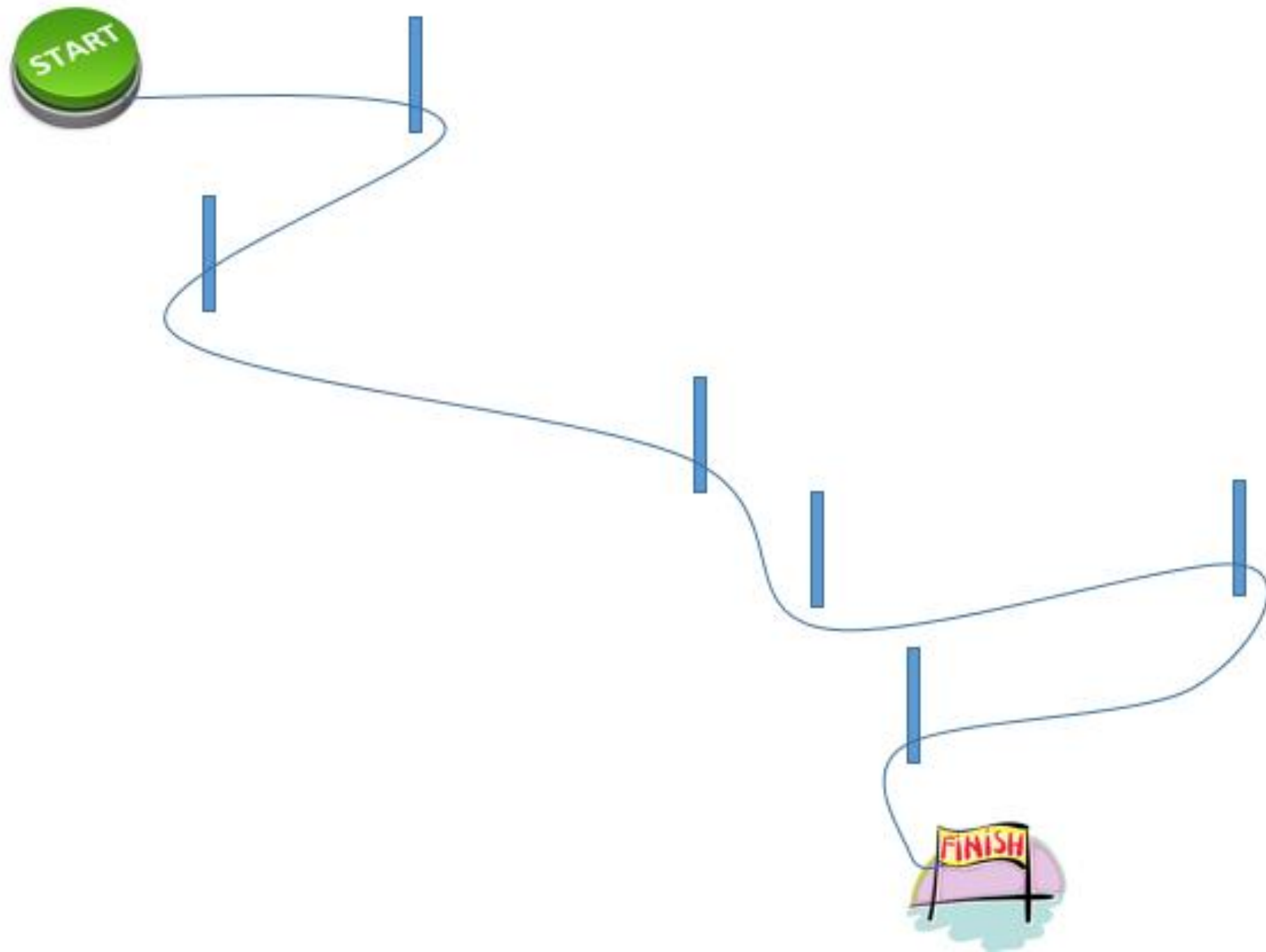
Nu har vi dessutom flera års praktisk erfarenhet!

EDPQS – Fas 2

Praktisk anpassning och genomförande

- **Prevention Standards Partnership + Associerade partners:**
- United Nations Office on Drugs and Crime (UNODC); Österrike; Tyskland; Polen; Spanien; **Utvecklingsenheten, Socialförvaltningen, Stockholm**
- Delprojekt inom Trestad2, + bl a Nationell referensgrupp
- Betoning på selektiv och indikativ nivå – vi hade mycket att tillföra gällande universellt arbete!
- Olika språk, kultur, lagstiftning, offentligt ansvar, prioriteringar, ekonomi...
- Målgrupper: "Alla"

"Alla?":

Om Manualen och Snabbguiden

- Anger ”**Hur**” (arbetssätt), inte ”**Vad**” (behov)
- ”Vägledande punkter” är start för en fördjupad diskussion i varje fas. Låt samtalet leda till nya frågor.
- Träna på att ge dig själv följdfrågor.
- Bedöm relevansen för just ditt projekt/arbete - alla punkter gäller inte alla projekt.
- Jämför helst med engelska Manualen.
- Förenkla inte!
- Försvåra inte!

Hur EDPQS är upplagt

Tabell 1. Projektfaser och moment inom Europeisk kvalitetsstandard för drogförebyggande arbete

Överväganden i varje projektfas
A. Hållbarhet och finansiering
B. Kommunikation och intressentmedverkan
C. Personalutveckling
D. Etik
1. Kartläggning och analys
1.1 Känna till relevant lagstiftning och andra styrdokument
1.2 Kartlägga drogsituationen
1.3 Beskriva behovet – motivera insatsen
1.4 Genomföra målgruppsanalys
2. Resursbedömning
2.1 Bedöma tillgängliga resurser
2.2 Bedöma interna förutsättningar
3. Projektutformning
3.1 Definiera målgruppen
3.2 Använda en teoretisk modell
3.3 Definiera mål på lång, medellång och kort sikt
3.4 Definiera sammanhanget
3.5 Hänvisa till vetenskapligt stöd för effektivitet
3.6 Fastställa tidsplanen
4. Utformning av insatser
4.1 Projektera för kvalitet och effektivitet
4.2 Välja en befintlig insats
4.3 Anpassa insatsen efter målgruppen
4.4 Planera slutliga utvärderingar
5. Ledning och mobilisering av resurser
5.1 Planera insatsen – åskådliggöra projektplanen
5.2 Planera finansiering
5.3 Inrätta teamet
5.4 Rekrytera och behålla deltagare
5.5 Förbereda material

10

samtycke, speciellt när det handlar om barn och ungdomar eller andra som är särskilt utsatta.

Det är kanske inte alltid möjligt att följa alla principer för etiskt drogförebyggande arbete, men det etiska förhållningssättet måste framgå tydligt i varje projektfas. Följaktligen bör ett dokument tas fram för att skydda deltagarnas rättigheter, och för att bedöma och minska potentiella risker.

Följande vägledande punkter är viktiga att ta ställning till:

D.1 Medarbetare har tillräcklig kunskap om lagar, regler och andra styrande dokument.

D.2 Insatsen har en uttalad etisk grund som omfattar både medarbetare och deltagare.

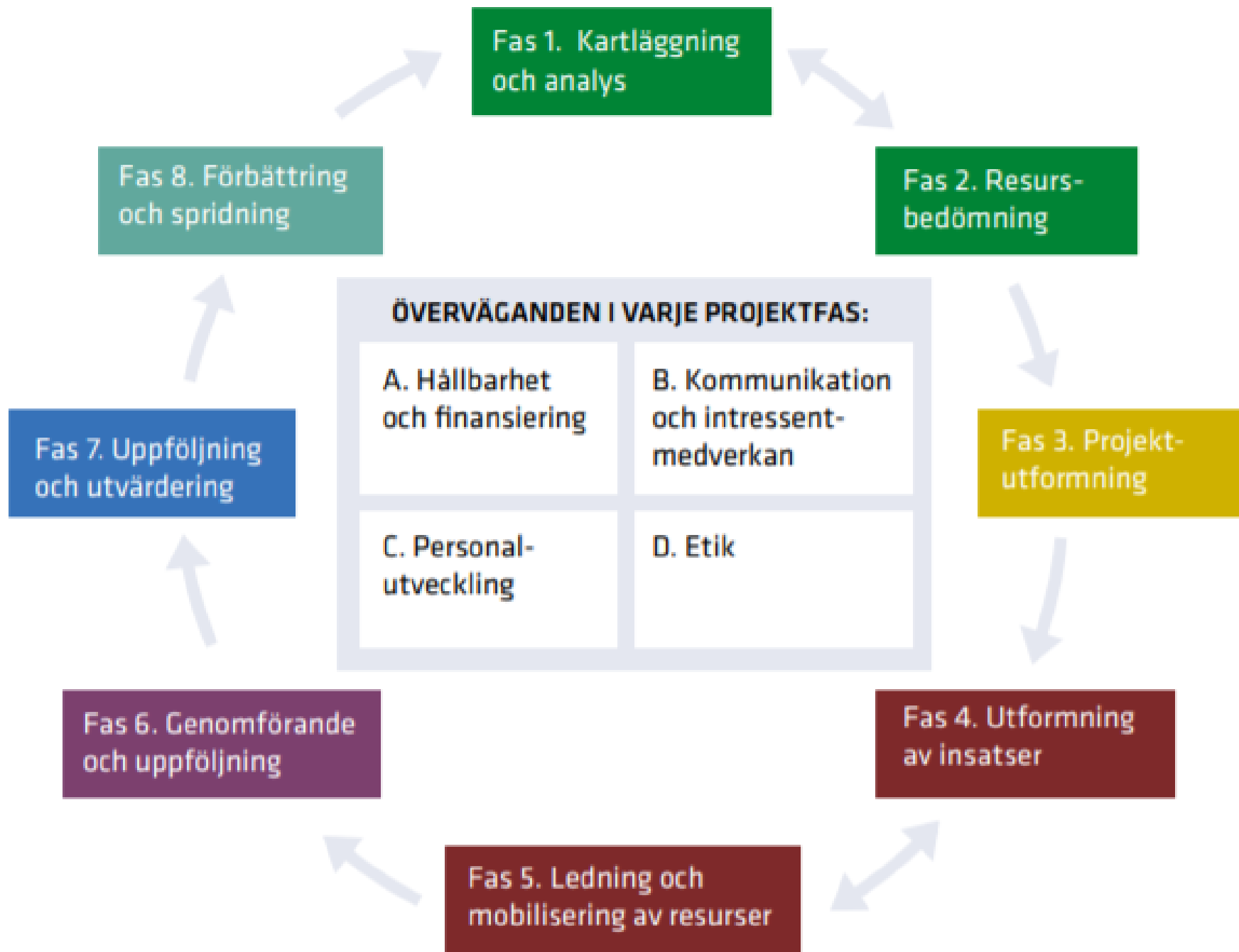
D.3 Speciellt för indikativa och selektiva insatser tydliggörs fördelar för deltagarna och att insatsen inte orsakar skada. Möjliga risker och nackdelar beskrivs och beaktas. Personuppgifter behandlas konfidentiellt. Deltagares och medarbetares fysiska säkerhet säkras.

D.4 Insatsen utformas utifrån kulturell och social kontext.

Tabell 3. Checklista efter varje projektfas

Överväganden i varje projektfas			
Moment	Uppfyllt	Åtgärder	När
A. Hållbarhet och finansiering			
B. Kommunikation och intressentmedverkan			
C. Personalutveckling			
D. Etik			

14

Kartläggning: vad görs?

(skolor, socialtjänst, fritid, idéburna organisationer)

Relevanta styrdokument

”Föräldraskapsstöd bör förutom barnets rättsliga förälder, föräldrar eller vårdnadshavare även erbjudas andra närstående vuxna som barnet betraktar som förälder eller som på annat sätt är viktiga för att främja barnets hälsa och utveckling.”

Fas 1. Kartläggning och analys

ÖVERVÄGANDEN I VARJE PROJEKTFAS:

A. Hållbarhet och finansiering

B. Kommunikation och intressent-

C. Personalutveckling

D. Etik

Kommunikationskompetens

Att välja är att välja bort

Fas 4. Utformning av insatser

En nationell strategi för ett stärkt föräldraskapsstöd

Regeringskansliet,
Socialdepartementet,
2018

Analys av målgruppens behov: FÖRÄLDRAR

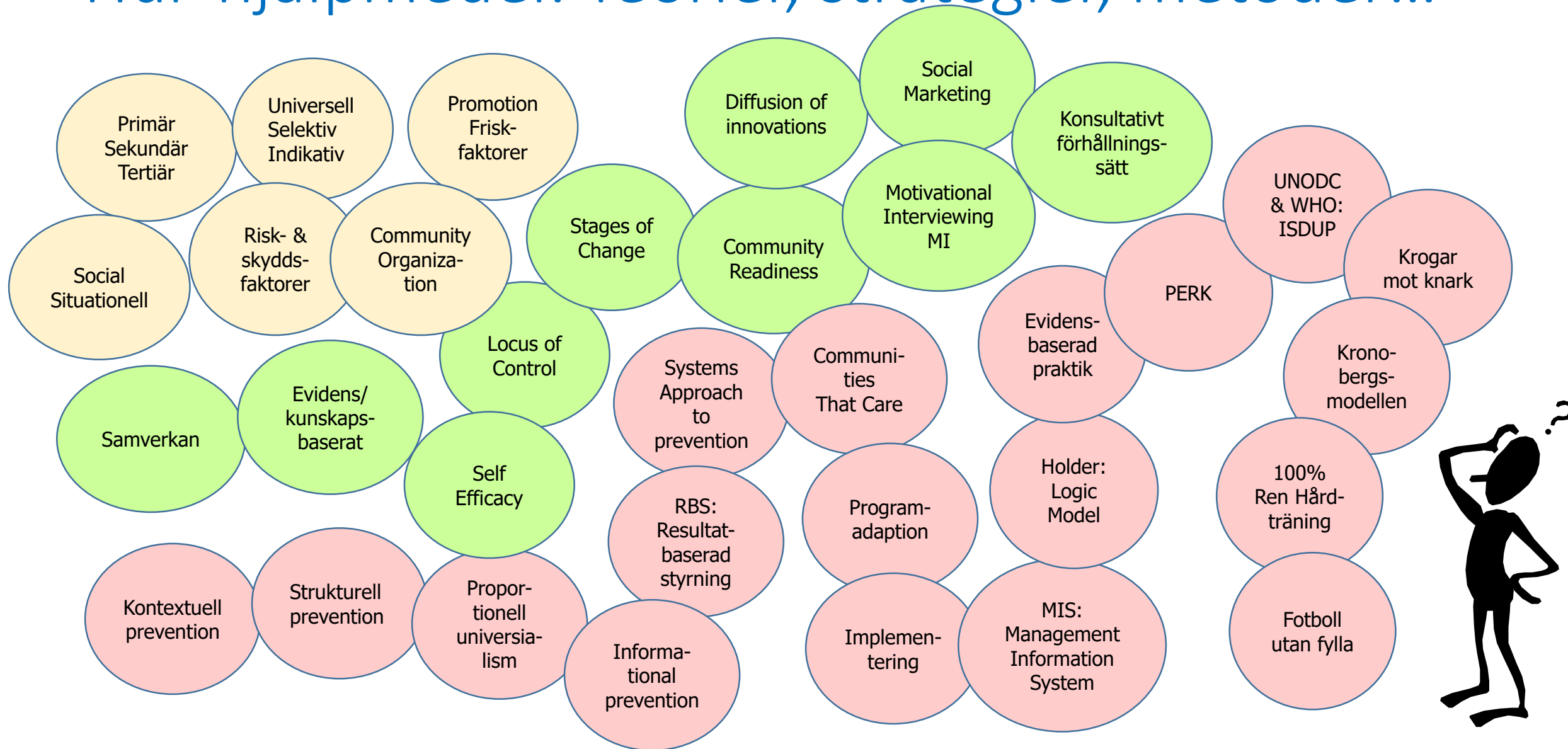
- Biologiska
- Vårdnadshavare
- Familjehems-
- Bonus-
- God man
- Utländsk härkomst
- Föräldrar till barn med särskilda behov
- Övriga betydelsefulla vuxna i barnets hem- och uppväxtmiljö
- **VAD?**
- **TID?**
- **RESURSER?**
- **VEM/VILKA?**

Varför EDPQS?

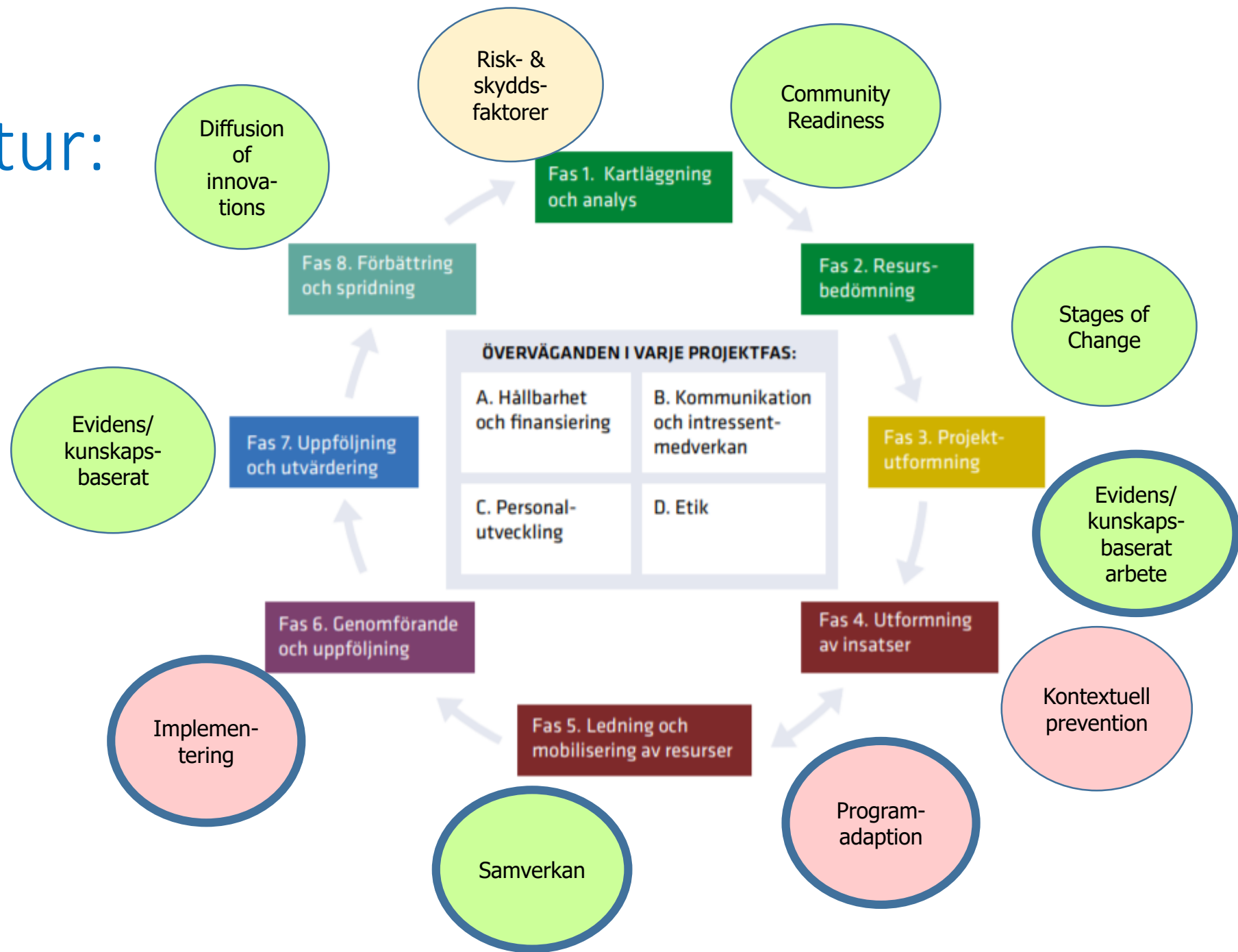
- Ger gemensam kvalitets-, etik- och kunskapsutveckling i en arbetsgrupp
- Kan användas på många områden – fler talar “samma språk” i kommunen
- Ger en struktur för fördjupning av förebyggande arbete

- Ger en struktur för fördjupning av förebyggande arbete

Hur-hjälpmedel: Teorier, strategier, metoder...

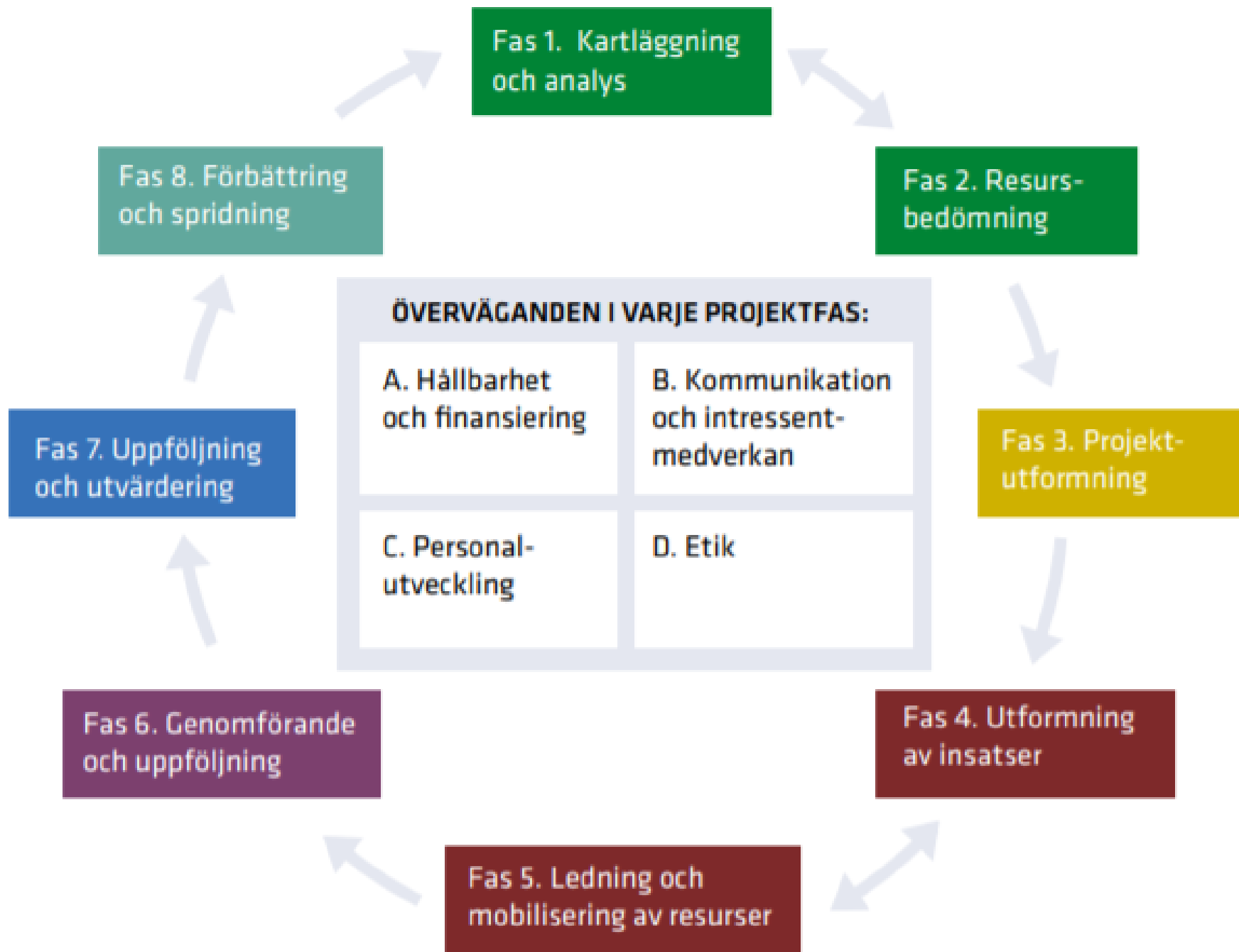

Ger struktur:

Dags att börja jobba praktiskt!

Mats startar upp oss!

An Ounce of Prevention
Is Worth a Pound of Cure

Benjamin Franklin

Anders Eriksson

anders.eriksson@mailbox.tele2.se

072-89 64 015